

"מי שחייב בשירות צבאי וגר בחו"ל חשוף להשלכות רבות עם הגעתו לישראל"

רוצים לשוב לישראל? חוששים ממעצרי בגלל השתמטות משירות צבאי? • על שאלות כאלו ואחרות עונה עו"ד אסף יונס, אשר ממשרדיו בוודלנד הילס ובסן פרנסיסקו מסייע לישראלים רבים להסדיר את מעמדם מול צה"ל ולשוב הביתה בשלום

מאת: איילת רון

ומסדירים את העניין.

"קבוצה שניה הם משתמטי גיוס, אלו שעזבו לאחר שהוצא נגדם צו גיוס ואלו בדרך הכלל המקרים הכי מורכבים. יש כאלו שהגיעו לכאן לאחר שכבר קיבלו צו גיוס אבל נשארו כאן והיום הם כבר בעלי משפחות

דניאל (השם המלא שמור במערכת) עבר ללוס אנג'לס עם משפחתו זמן קצר לפני יום הולדתו ה-18. הוא בחר להתעלם מצו הגיוס הצה"לי ובמקום, נרשם ללימודים בקולג'. שנים מאוחר יותר, כשהוא כבר רופא במקצועו וכשכל בני משפחתו כבר שבו לארץ, החליט דניאל שהוא גם רוצה לשוב ארצה, אבל מה עושים כשהוא נחשב למשתמט על ידי רשויות הצבא הישראל?

עורך הדין אסף יונס מכיר סיפורים כאלו בוואריצייות שונות מקרוב. ישראלים לשעבר וילדיהם שלא הסדירו את מעמדם הצבאי נתקלים בבעיה כאשר הם מבקשים לשוב ארצה. יונס ששימש בעבר כראש מדור חנינות ועיון בעונש בפרקליטות הצבאית, עבר ללוס אנג'לס לפני כעשר שנים ומשרדו מסייע לישראלים רבים לפתוח דף חדש בישראל, בין אם על ידי הסדרת מעמד מול הצבא, דחייה או קבלת פטור מגיוס, קבלת האפשרות לשוב ארצה מבלי להצטרף לעבור שירות צבאי מלא ולעשות עלייה מוצלחת, ואפילו מחיקת רישום פלילי במשטרת ישראל.

בימים טרופים אלו של הקורונה, עו"ד יונס מקבל פניות רבות מישראלים המבקשים לשוב ארצה וצריכים להסדיר את מעמדם מול רשויות הצבא.

פנינו אליו עם השאלות המטרידות ישראלים רבים המבקשים לשוב ארצה.

אסף, מי הם בעיקר האנשים הפונים אליך לעזרה?

"אפשר לחלק את הפונים אלי לשלושה סוגים: בני ישראלים צעריכים עזרה עם הסדר מעמדם מול רשויות הצבא וברוב המקרים אם אין בעיה מיוחדת. אלו לא צריכים עורך דין אלא מגישים כמה טפסים לקונסוליה

נדחה או אם לא קיבל פטור".

הבן שלי מעולם לא היה בישראל, האם יכול לקבל פטור? "הבן יכול לקבל דחיית שירות, כל עוד הוא ממשיך להתגורר בחו"ל, למעשה הוא מוכר כ"יליד חו"ל", שזה מעמד שזהה למעמד "בן מהגרים", לפיו כל עוד הוא ממשיך להתגורר בחו"ל עם הוריו, הוא לא חייב בגיוס ויכול לבקר בישראל לתקופות קצרות".

מה התקופות ש"בן מהגרים" יכול לבקר בישראל מבלי לאבד את מעמדו?

"ניתן לבקר בישראל 120 ימים בשנה קלנדרית, וניתן לפצל את הימים האלו. פעם אחת ניתן לבקר בישראל יותר מ-120 יום, ועד שנה".

האם ניתן להגיע לישראל ללימוד בתיכון/אוניברסיטה/ישיבה מבלי להיות מחויב בשירות צבאי?

"במקרים מסוימים ניתן להגיע לישראל ללימודי תיכון או לימודים גבוהים, בתנאים מסוימים, ולא לאבד את המעמד".

מה קורה אם הבן או הבת שלי רוצים להגיע לישראל כדי לגור בה?

"הם יהיו מחויבים בשירות צבאי, אשר אורכו ייקבע לפי גילם בעת ההגעה לישראל. שימו לב שמשך השירות נקבע מיום ההגעה הראשון, ולא מיום העלייה בפועל. כלומר אם מדובר במי שהגיע ללמוד בישיבה בגיל 18, והחליט לעשות עליה באופן סופי בגיל 20, משך השירות בו יהיה חייב הוא לפי מי שהגיע בגיל 18. לגבי עולים חדשים, משך השירות הצבאי יהיה תלוי בגיל בו הגיעו לארץ, בין

אם מדובר בגבר או אישה, הפרופיל הרפואי של העולה וכן מצבם המשפחתי. יצוין, כי לגבי עולים שהינם רופאים קיימים כללים מיוחדים. חשוב גם לציין שלא פעם, בני ישראלים שגדלו בארה"ב ולא תמיד מבינים עד תום את נורמות ההתנהגות המצופות בצבא מגיעים לשרת בצה"ל ומסתבכים עם החוק במהלך השירות הצבאי, בעיקר בעבירות סמים, וזו משרדנו מסייע להם בשיתוף עורך דין צבאי מקומי".

מה קורה אם מישהו שמגיע לישראל עם ילדיו מתחרט ורוצה לחזור?

"במקרים מסוימים, ותלוי תקופת הזמן בו שהיתם בישראל וההליכים אותם עברו ילדיכם בצבא, ניתן לחזור לארה"ב ולקבל חזרה את תנאי הסטטוס של "בן מהגרים", במקרה כזה למעשה מדובר בסטטוס "מהגר", שהתנאים בו דומים".

האם המעמד קשור במקום הימצאותם של ההורים?

"כן, במעמד "בן מהגרים", מכיירים רק במקרים בהם הילד שוהה בחו"ל עם שני הוריו. אם יש מצב חריג, עו"ד יכול לטפל בהסדרת מעמד גם אם לא שני הוריו של הילד נמצאים בחו"ל. חשוב לשים לב כי במקרים מסוימים, במיוחד של מי שהגיע מישראל, עזיבה של אחד ההורים יכולה לפגוע במעמד".

איך הצבא קובע איפה אני מתגורר?

"החיים מורכבים ויש לא מעט ישראלים שחולקים את החיים שלהם, מסיבות כאלו ואחרות, בין ישראל לארה"ב. שהייה ממושכת בישראל של אחד ההורים יכולה להיחשב כהגירה לישראל, ולפגוע במעמד של ילדו. במקרים

חריגים, עורך דין יכול לסייע בהסדרת העניין מול רשויות הצבא".

אם אני לא עומדת באחד הקריטריונים, זה אומר שהבן שלי נדרש להגיע לישראל לשרת?

"ככלל כן, אולם יש קריטריונים לבקשות חריגות ובהחלט קיים שיקול דעת של הגורם המאשר".

למרות שאני לא גרה בישראל חייבו את הבן שלי בגיוס. אם הוא יותר על האזרחות, האם חובת הגיוס מתבטלת?

"לפי חוק האזרחות, ביטול האזרחות לא גורע מהחובות שהיו לאזרח בטרם ביטול האזרחות. במקרים רבים לא יאפשרו גם לבטל אזרחות למי שמחויב בשירות שטרם ביצע".

מה ההשלכות על מי שחייב בשירות צבאי?

"מי שחייב בשירות צבאי וגר בחו"ל, יכול להיות חשוף להשלכות רבות, בעיקר בנוגע להגעתו לישראל. יש למעשה שני סטטוסים, הראשון "שוהה בחו"ל שלא ברשות", וזה סטטוס של מי שהיגר לחו"ל לפני שקיבל צו גיוס, המשמעות של הסטטוס היא כי כל מי שמוגדר בסטטוס כזה יגיע לישראל, הוא לא יוכל לצאת ממנה

לפני שיסדיר את מעמדו בלשכת הגיוס. לעיתים ניתן להגיע להסדרים חריגים, לקבל מעמד של בן מהגרים גם למי שנמצא בסטטוס של "שוהה בחו"ל שלא ברשות", אישורים לבקר ולצאת את ישראל, ולפעמים אפילו פטור משירות צבאי".

שהייה ממושכת בישראל של אחד ההורים יכולה להיחשב כהגירה לישראל ולפגוע במעמד של ילדו. במקרים חריגים, עורך דין יכול לסייע בהסדרת העניין מול רשויות הצבא

"מי שעזב לאחר שהוצא נגדו צו גיוס, הוא ייחשב "משתמט חו"ל", במקרה כזה מדובר במי שיעצר ברגע שיגיע לשדה התעופה, והרבה פעמים יעמדו לדין, משמעתית או פלילי, כתלות במשך ההיעדרות ובנסיבות אחרות. עו"ד יכול במקרים כאלו להסדיר מעמד של פטור

משירות, או להשיג הסכמות לגבי אופי המשפט או כניסה לישראל ללא מעצר. חשוב להדגיש כי קשה יותר להגיע להסדרים לגבי מי שמוגדר כמשתמט, לעומת מי שמוגדר שוהה בחו"ל שלא ברשות".

אם "שוהה בחו"ל שלא ברשות" או "משתמט חו"ל" מעוניין להגיע לביקור קצר בישראל בנסיבות יוצאות דופן כגון בן משפחה חולה, האם הדבר יתאפשר לו מבלי שייעצר בשדה התעופה?

"בנסיבות מסוימות ובתיאום מראש ייתכן והדבר יאושר על ידי רשויות הצבא. כל מקרה יבחן לגופו, בהתאם לסטטוס המשתמט ולנסיבות האירוע".

אם אני מוכן לשרת, למרות שאני משתמט, עדיין ישפטו אותי?

"ככלל כן. ניתן לעיתים להגיע להסדרים עם הצבא עם הקלה בעונש או הקלה כלשהי, למי שמגיע כדי לשרת, אבל לא מדובר בפטור מעונש, בטח לא אוטומטי".

אם חלה עליי חובת שירות, הצבא מתחשב בנסיבות רפואיות?

"נסיבות רפואיות חשובות מאוד להסדרת המעמד, וכל מקרה נבחן לגופו, אבל לפעמים הצבא יתעקש כי כדי לבחון את הנסיבות יהיה צורך בהגעה לישראל, ולפעמים עדיין מדובר בתהליך שכרוך במשפט ולפעמים במעצר".

הרשעה בעבירה של היעדר מן השירות שלא ברשות נושאת רישום פלילי בישראל?

"ככלל כן, תלוי בעונש שהוטל בבית הדין הצבאי. ככלל, אם הוטל עונש של

מתחת ל-90 ימי מאסר בפועל, יהיה רישום פלילי מופחת שנמשך 5 שנים, אלא אם קבע בין הדין אחרת בנסיבות מיוחדות. בין 90-180 ימי מאסר בפועל יחול רישום פלילי מלא שנמשך 17 שנה, אלא אם קבע בית הדין אחרת לאור הנסיבות. מעל עונש מאסר בפועל של 180 יום יהא רישום פלילי מלא. יצוין, כי בראשית שנת 2021 ייכנס חוק חדש בישראל שעתיד לחולל רפורמה בכל מה שקשור למשך תקופת הרישום הפלילי הנמצא בידי משטרת ישראל".

מה היית ממליץ לעשות למי שלחובתו רישום פלילי בישראל המקשה עליו בחייו האזרחיים בארה"ב או בארץ, למשל בהליכי הגירה או אימוץ?

"ניתן לפנות לנשיא המדינה בבקשת חנינה. לנשיא המדינה יש את הסמכות לחון את מי שהורשע בדין ולחובתו רישום פלילי, בדרך של קיצור תקופות ההתיישנות והמחיקה של ההרשעה. כאשר הרשעה נמחקת, השלכותיה על המורשע מתמעטות משמעותית, ורק גופים מעטים, כגון גופי הביטחון בישראל יהיו חשופים לפרטיה. במסגרת תפקידי האחרון בצה"ל שימשתי כראש מדור חנינות ועיון בעונש בפרקליטות הצבאית וטיפלתי בגיבוש המלצת שר הביטחון לנשיא במאות רבות של בקשות חנינה של מי שהורשעו כחיילים בבתי הדין הצבאיים. כיום, המשרד עליו אני אמון מסייע לישראלים בקליפונייה במחיקת הרישום הפלילי שלחובתם בישראל".

לפרטים נוספים ויצירת קשר, טל': 4999-643-818.